

Gebedsketting: de berg van de sociale sector en de gezondheidszorg

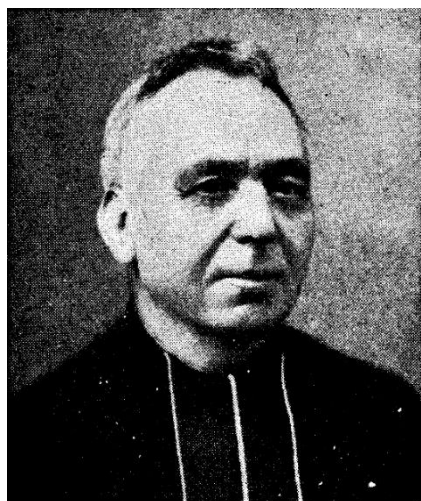
Gebedsnetwerk.be, juni 2020

Door Eddy en Chris Delameillieure

Als je onze samenleving bekijkt, dan geven de sociale sector en de gezondheidszorg ons inzicht in hoe mensen elkaar zien en behandelen: zorg dragen voor onszelf én voor onze medemens. We vinden het vanzelfsprekend om voor onszelf te zorgen, maar de vraag in welke mate we ook voor de anderen moeten zorgen is een sociaal gegeven dat de maatschappij in twee deelt: er zijn mensen die zorg nodig hebben, en anderen die zorg verstrekken. Het vertrekpunt is dus een situatie van ongelijkheid: de zorgbehoevende die een respons verwacht van de bredere gemeenschap. In welke mate gehoor wordt gegeven aan deze zorgvraag hangt sterk af van samenleving tot samenleving. Zoals we kunnen zien in ons eigen land, spelen vraag en aanbod tamelijk goed op elkaar in, en dat komt ten goede aan iedereen. Maar soms schiet het aanbod te kort en blijft de zorgvraag onbeantwoord; dat veroorzaakt sociale spanningen.

1. Het domein van de sociale zorg.

Hier wordt de aandacht gefocust op armoede, zoals bij werkloosheid, wezen, immigratie e.d. Armoede kan vele vormen aannemen. We denken meestal aan onvoldoende voedsel, maar in ons land spelen ook andere factoren een belangrijke rol: een gebrek aan goede huisvesting, taalachterstand, één-ouder gezinnen... Ongeacht de oorzaken van de ongelijkheid (structureel, familiaal of door een of andere crisis),

Priester Adolf Daens van Aalst die aan de wieg stond van de CVP en het ACV.

heeft onze maatschappij maatregelen getroffen om armoede te bestrijden: vakbonden, schuldbemiddeling, pensioenen en de sociale zekerheid. In ons land zijn over de voorbije honderd jaar enorme stappen vooruit gezet om discriminatie op basis van ongelijkheid tegen te gaan, bijvoorbeeld door ook aan vrouwen stemrecht te geven. Desondanks blijft er een discrepantie: het gemiddelde salaris tussen man en vrouw is nog steeds niet gelijk.

In België/Vlaanderen hebben we tal van hulporganisaties zowel van de overheid (zoals het OCMW, het CAW, Welzijnsschakels), alsook een groot aantal vrijwilligersorganisaties: katholieke en protestants-evangelische (zoals bijv. de lokale WZS de Helpende Hand in Gent, Gave Veste voor migranten en asielzoekers, de VZW Stapsteen voor kwetsbare gezinnen in en rond Brussel, Ons Kinderhuis en de Olijfboom in Genk, Bethesda, het CPC om slechts enkelen te noemen). Het moet gezegd worden dat we in België een sterke sociale zekerheid hebben omwille van onze christelijke erfenis, iets dat we grotendeels te danken hebben aan de Rooms Katholieke Kerk (bijvoorbeeld Pastoor Daens).

De sociale sector is een brandende politieke kwestie. Getuige daarvan de verscheidene ministerportefeuilles, zowel op federaal, regionaal, provinciaal en lokaal niveau. Op federaal niveau zijn de twee meest relevante bevoegdheden deze van Mevr. Maggie De Block als Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, alsook van Asiel en Migratie, en deze van Mevr. Nathalie Muylle, Minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Personen met een beperking. Op regionaal niveau neemt Mevr. Hilde Crevits o.a. de sectoren Economie, Werk en Sociale economie voor haar rekening. De Heer Bart Somers is dan de Vlaams minister van o.a. Inburgering en Gelijke Kansen met onder meer bevoegdheden voor integratie. De Heer Wouter Beke is dan bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, alsook voor Armoedebestrijding. Op lokaal vlak vinden we dezelfde bevoegdheden min of meer terug, soms in handen van verschillende schepenen.

Enkele vragen en strijdpunten:

1. Eerst en vooral kunnen we ons vragen stellen over de haalbaarheid van volledige gelijkheid. *“Er zullen altijd armen onder u zijn”*, zei Jezus, maar dat betekent niet dat we niet aan armoedebestrijding moeten doen.
2. Een maatschappij die niet streeft naar gelijke kansen vervalst tot het niveau van *“survival of the fittest”*, het recht van de sterkste. Volgens de Bijbel kan dit niet Gods wil zijn. Zoals vele bijbelteksten keer op keer herhalen komt God op voor de armen, verdedigt Hij de wezen en de weduwen, m.a.w. de zwakken in onze maatschappij. God verwacht dus een mate van solidariteit, dat de *“sterken”* (de gezonde en sociaal-zekere mensen) hun verantwoordelijkheid opnemen voor de zwakkeren.
3. In het Oude Testament waren er allerlei sociale voorzieningen om de maatschappij tegen voortschrijdende armoede te vrijwaren. Het jubeljaar was daarvan het meest opvallende voorbeeld (Leviticus 25:8-16). Alle bezittingen verloren door onrecht of ongeluk, kwamen dan terug naar de oorspronkelijke eigenaar. Op deze manier werd er een limiet gezet op ongebreidelde winstbejag en uitbuiting.
4. Het meest typerende Bijbelse woord voor de sociale sector is ongetwijfeld **“rechtvaardigheid”**, en dit berust in het feit dat God een rechtvaardige God is die zorgt dat iedereen krijgt wat betamelijk is en niemand slachtoffer wordt van onrechtvaardige exploitatie. Discriminatie en een disproportioneel recht van de sterkste zijn dus perversies van Gods goede plan.
5. Aan de andere kant moet er ook over gewaakt worden dat mensen niet ten onrechte profiteren van de sociale zekerheid.

2. Het domein van de gezondheidszorg

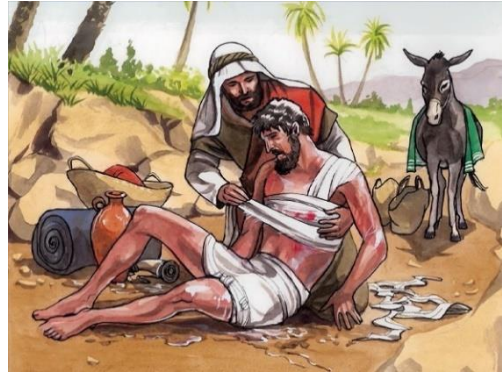
Dit domein focust op de zorg voor ons eigen welzijn, onze gezondheid in zijn totaliteit, dus niet alleen de fysieke gezondheid. Een mens is meer dan een lichaam. Dit wordt op scherp gesteld als we het hebben over *“genezing”*. Als een lichamelijke verbetering niet meer mogelijk is, bijvoorbeeld bij terminale kankerpatiënten, dan moeten er nog steeds zorgen verleend kunnen worden, palliatieve zorgen. Dat is zeker niet het punt waarop we mensen mogen opgeven! Het is in deze crisismomenten van het leven dat we zien welke waarde de maatschappij geeft aan een individueel mensenleven. In de gezondheidszorg zien we de ethische vragen waarmee onze maatschappij worstelt: euthanasie, abortus, transgender, genetische manipulatie enz. Hoe we deze vraag naar de waarde van het menselijk leven het best oplossen kan eigenlijk alleen als we ook de geestelijke dimensie van de mens in kaart willen brengen.

Als christenen in een seculiere maatschappij hebben we een verhaal te brengen. Wat zegt de Bijbel over welzijn en gezondheid? *“Sjaloom”*, het Bijbelse woord voor gezondheid, is zoveel meer dan de afwezigheid van ziekte. Het duidt op *“volledigheid, vervulling, welbevinden”*. Ten diepste betekent het dat de relatie van de mens met God en met zijn medemensen volledig in orde is; er zijn als het ware geen uitstaande schulden meer te betalen!

Enkele vragen en strijdpunten:

1. In onze maatschappij kan *“gezondheid”* doorslaan tot een afgod, denk maar aan overdreven *“fitness & health”* gedrag.
2. De toenemende technologisering van de gezondheidssector heeft een dehumanisering met zich meegebracht. Onze gezondheidszorg is onpersoonlijk geworden. De mens achter de ziekte wordt vaak verwaarloosd.
3. Gezondheid is een miljardenbusiness geworden; denk maar aan de farmaceutische industrie. Gaat het hier om genezen of winst maken?
4. Wanneer verliest iemand het recht om voor zijn eigen leven op te komen? Is er sowieso een leven dat *“mensonwaardig”* is? Is een foetus van 12 weken een volwaardig menselijk leven? Of is dit pas vanaf 18 weken? Getuige hiervan de recente wetsvoorstellen om abortus in België uit te breiden, de beperkingen weg te nemen en het zelfs tot een *“recht”* te maken. Ook wereldwijd zijn lobbygroepen hiermee bezig.

5. Hetzelfde gebeurt met de vraag naar een menswaardig sterven. Ook daar heeft de zwakke, dementerende mens recht op bescherming. Hoe brengen we gezondheid en welzijn aan deze kwetsbare bevolkingsgroep? De opties van manipulatie enerzijds en verwaarlozing anderzijds blijken heel reëel te zijn maar toch heel fout.
6. Tenslotte, in de dagelijkse verzorging van onze lijdende medemens, komen belangrijke aspecten zoals compassie en barmhartigheid scherp naar voren. Er wordt hierbij terecht verwezen naar het verhaal van de Barmhartige Samaritaan (Lukas 10:25-37).

Enkele permanente gebedsonderwerpen:

1. Voor de beleidsmakers en ministers: voor wijsheid, sociale bewogenheid, rechtvaardigheid, goede balans, respect voor het leven en gezinswaarden, een holistische aanpak van gezondheid en sociale zorg.
2. Dat de liefde van Christus ons dringt om mensen in nood te helpen: dat christenen en kerken voorop zullen lopen in de liefdevolle zorg voor de armsten.
3. Voor christelijke dokters, verplegend personeel en sociale werkers: dat ze Gods liefde mogen uitdragen en uitleven; dat veel mensen in kwetsbare situaties door hun nood juist meer open zullen staan voor God en Hem zoeken.

Specifiek voor de sociale sector:

4. Dat discriminatie op basis van onrechtvaardigheid uit de wereld zal gebannen worden.
5. Dat sociale werkers in staat zullen zijn om de zwaksten te bereiken (omdat deze vaak moeilijk te vinden of te bereiken zijn).
6. Voor een rechtvaardig en menselijk migratie- en asielbeleid: dat échte vluchtelingen warm onthaald mogen worden en zich integreren.
7. Voor jubeljaar-achtige maatregelen om de kloven van ongelijkheid te verminderen.
8. Dat relaties en gemeenschappelijke belangen voorrang zouden hebben op individueel winstbejag; tegen de humanistische "ik in het centrum"-mentaliteit.

Specifiek voor de gezondheidszorg:

9. Voor een goede gezondheidszorg open voor iedereen, zonder dat gezondheid opgehemeld wordt tot status van een afgod.
10. Voor respect voor het leven: bid dat de lobbygroepen (wereldwijd en in België) die abortus tot een "recht" willen maken, gestopt zullen worden; dat pro-life groepen een sterkere stem in de media mogen krijgen
11. Voor respect voor de bejaarden.
12. Dat euthanasie niet de norm zal worden en als een "moedige daad" zal getoond worden in de media; dat de tegenstemmen ook gehoord mogen worden.